

Anvendelse af alternativ behandling i økologiske malkekvægsbedrifter med særlig fokus på virkning af veterinær homøopati på yversundhed

Ph.D.studerende: Elisabeth Christine Fossing
Universitet: KVL
Afdeling ved DJF: Afd. for Husdyrsundhed og velfærd
Vejleder: Forskningsprofessor Stig Milan Thamsborg
Medvejleder: Seniorforsker Mette Vaarst
Tidsramme: 1.november 2001-30.juni 2004 (inkl. 2 mdrs. orlov)
Email/telefon: Christine.Fossing@agrsci.dk / 89 99 13 33
Kandidatgrad: Dyrlæge fra KVL

Baggrund

Anvendelsen af de alternative behandlingsformer er efterhånden blevet en almindelig del af det daglige behandlingsregime både indenfor økologisk, såvel som konventionel kvægbrug. Det er dog især indenfor den økologiske mælkeproduktion at der rettet stor opmærksomhed mod alternativ behandling, idet EU-forordning nr. 1804/1999 (vedr. økologisk landbrug) er på nuværende tidspunkt under implementering i Danmark. I følge EU-forordningen skal sygdomme behandles med alternative midler (fytoterapeutiske produkter, homøopatiske opløsninger eller sporelementer) når disse er effektive til behandling af den pågældende dyreart og tilstand.

Der er meget begrænset viden om hvordan den daglige anvendelse af alternative behandlingsformer påvirker den almene sundhedstilstand i den enkelte besætning, både på såvel kort som lang sigt. Begrebet 'effektiv anvendelse' af alternative behandlingsformer, handler ikke blot om virkningen på sygdomstilfældet, men skal ses i sammenhæng med de krav landmanden stiller til de enkelte 'sundheds-mål' blandt dyrene på hans besætning. Det gælder for alle slags landbrug at en optimal sundhedstilstand kun kan opnås ved effektiv dialog mellem dyrlæge, kvægbruger og eventuelt rådgiver, men besætninger der anvender alternative behandlingsformer, adskiller sig ved at have en mere holistisk tilgangsvinkel til begrebet sygdom således at man ved behandling af det enkelte tilfælde, ikke blot behandler det enkelte dyr men også påvirker dennes balance i forhold til omgivelserne. Dette kræver en godt indblik i balancen mellem dyr, landmand og management. Sundhedsstyring med alternativ behandling, som en del af behandlingsspekteret stiller dermed nye krav til kvægbrugeren. Der findes ingen opgørelser om hvorvidt denne noget anderledes tilgangsvinkel til behandlingssituationen påvirker sundhedsniveauet blandt dyrene. I lyset af denne mangel på viden og den stigende anvendelse af alternative behandlingsmidler er det derfor vigtigt at få dette videnskabeligt dokumenteret.

Det er hidtil uafklaret om de enkelte alternative midlers virkning kan påvises ved den enkelte behandling. Der er meget divergerende resultater fra afprøvninger af behandlingseffekten af alternative behandlingsmidler og kun meget få har kunnet demonstrere en reel statistisk virkning. Der er dog stor uenighed blandt udførende af disse afprøvninger og udøverne af disse behandlingsformer, om hvorvidt kriterierne for

en reel behandling er opretholdt ved disse afprøvninger. Det er derfor vigtigt at forsøge at opstille en forsøgsmodel der kan godkendes af alle parter.

Formål

At opstille/udvikle kvantitativ klinisk undersøgelsesmetodik på populationsniveau –
Delprojekt 1

At undersøge anvendelsen af homøopatiske behandlingsformer og følgerne på yversundheden i malkekvægsbesætninger, hvor disse behandlingsformer anvendes som en del af det daglige behandlingsregime – Delprojekt 2.

At opstille og afprøve en model til afprøvning af effektiviteten af alternative behandlingsformer – med særlig fokus på homøopati – Delprojekt 3.

Status 2003

Projektet forløber som planlagt og den oprindelige tidsplan følges, med den enkelte undtagelse, at der tages orlov fra studiet fra 1. oktober til 31. november 2003. Således er afslutningsdatoen nu udskudt til 30. juni 2004.

Delprojekt 1

2 publikationer vedr. klinisk undersøgelsesmetodik, hvoraf én er submitted til Journal of Dairy Science og én til kommentering hos medforfattere.

Delprojekt 2

Analyser på datasæt vedr. opfølgning på homøopatiske yverbetændelser er fuldførte. Publikation vedr. resultater under udarbejdelse.

Delprojekt 3

Under studieophold ved Bristol Universitet (februar – juni 2003) er der indsamlet et data sæt fra i alt 32 cases i 6 engelske malkekvægsbesætninger. Der foreligger interviews af de 6 engelske kvægbrugere til afdækning af sygdomshåndtering. Data er indsamlet efter et design med dobbelt blind randomiseret afprøvning. Materialet danner basis for to artikler, én artikel om resultaterne af afprøvningen og én artikel om videnskabelige metodik i relation til klinisk afprøvning af veterinær homøopatisk medicin. Artiklen over resultaterne af afprøvningen forventes indsendt til Veterinary Record vinter 2003/2004. Metode artiklen forventes udarbejdet i løbet af foråret 2004

Der var planlagt yderligt et kvalitativt studie i Holland – videre udvikling af delprojekt 1 vedr. klinisk undersøgelsesmetodik, hvortil der er bearbejdet både protokol og praktisk tilrettelæggelse. Udskudt af hollænderne pga. tidsnød. Måske tages planerne op igen i slutningen af 2003.

Kurser 2003

Eksamen i veterinær epidemiologi (30 ETCS) blev afholdt og bestået juli 2003.
RAPH sommerskole 2003.

Planer 2004:

Færdigbearbejdning og skrivning af artikler. Skrivning og forsvar af phd afhandling.

Publicering

- Fossing, C., Vaarst, M., Enevoldsen, C. & Houe Evaluation clinical measures as indicators of udder health status and the applicability of these in a clinical protocol
- Fossing, C., Vaarst, M., Wemelsfelder, F. and Thamsborg, S. M. 2003. Evaluating animal health using free choice profiling
- Fossing, C., Vaarst, M., Ersbøll, A. K. and Thamsborg, S. M. 2003. Monitoring recovery of clinical mastitis in dairy cows after 2 types of treatment
- Fossing, C., Vaarst, M. 2003 Using a practical example to discuss paradigm issues in research in homeopathy

Publicering - artikler ikke inkluderet i afhandlingen

- Vaarst, M., Fossing, C., Hegelund, A., Thamsborg, S.M.. Mastitis treatments with homoeopathic remedies: possibilities and limitations for evaluation and clinical audit (2003???)
- Klaas, I.C. Rousing, T., Fossing, C., Hindhede, J. & Sørensen, JT. 2002. Is lameness a welfare problem in dairy farms with automatic milking systems? Animal welfare
- Klaas, I., Fossing, C., Vaarst, M., Houe, H. & Enevoldsen, C. 2003. Clinical parameters to assess udder health in dairy herds.
- Vaarst, M., Paarup-Laursen, Houe, H. Fossing, C. Andersen, H.J. 2002. Farmers' choice of medical treatment of mastitis in Danish dairy herds based on qualitative research interviews. Journal of Dairy Science 85, 992-1001.

Mundtlige præsentationer:

- Fossing, C., 2002. Research in homoeopathy – venturing into dangerous waters? (RAPH Ph.D.course, essay in 'Ethics in Science, RVAU, February 2002)
- Fossing, C., 2002. Using qualitative assessment to examine the language of veterinary homoeopaths (Research seminar held at Faculty of Homoeopathy, London, July 2002.
- Fossing, C. 2002. Using FCP as a tool to evaluate udder health. Oral presentation, 1st international FCP Workshop, Scottish Agricultural College, Edinburgh, July 2002.
- Fossing, C. 2002. Quantitative aspects of research in homoeopathy. NKJ meeting, Oslo, March, 2002.
- Fossing, C., 2002. Hvordan synliggøres homøopatiske værdier? FIV workshop, Danmark maj 2002
- Fossing, C 2003. Homeopathy research. Oral Presentation, Farmers Workshop, British Soil Association, Shrewsbury, Marts 2003.
- Fossing, C 2003. Development of research in homeopathy, NKJ Seminar for Islandske dyrlæger, Reykjavik, maj 2003